

**THE CENTRE OF ANALYSIS AND DEVELOPMENT EDUCATION
AND SCIENCE**

EAP-EUROPE CULTURAL RESOURCE CENTER

SCIENCE AND INNOVATION CENTER PUBLISHING HOUSE

EMPOWER RESEARCH

Book of Proceedings

**CADES INTERNATIONAL CONFERENCE ON EDUCATION,
PEDAGOGY AND HUMANITIES RESEARCH**

CADES EPHR - August 17, 2016, St. Louis, Missouri, USA

**Editors:
As. Prof. A. Antonyshyn
Prof. Yakubovich I.**

Science and Innovation Center Publishing House USA

First Published 2016

© 2016 CADES/EMPOWER RESEARCH

© All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without either the prior written emission of the publisher. Applications for the copyright holder's written permission to reproduce any part of this publication should be addressed to the publishers.

**Book of Proceedings of the CADES INTERNATIONAL CONFERENCE ON EDUCATION,
PEDAGOGY AND HUMANITIES RESEARCH**

Editors: A. Antonyshyn, I. Yakubovich.

ISBN: 978-0-615-67188-8

DOI: 10.12731/CADESEPHR2016

Disclaimer

Every reasonable effort has been made to ensure that the material in this book is true, correct, complete, and appropriate at the time of writing. Nevertheless the publishers, the editors and the authors do not accept responsibility for any omission or error, or for any injury, damage, loss, or financial consequences arising from the use of the book. The views expressed by contributors do not necessarily reflect those of the CENTRE OF ANALYSIS AND DEVELOPMENT EDUCATION AND SCIENCE.

List of Participants

1. *Bilotserkovets M.A.*, State Pedagogical University named after A.S. Makarenko
2. *Fedorenko O.Y.*, Senior Lecturer, Department of Sociology, Transnistrian State University T. G. Shevchenko
3. *Gudz V.V.*, Docent, State Pedagogical University
4. *Ilytskyi D.O.*, Ph.D., Associate Professor of International Economics, Vadym Getman Kyiv National Economic University
5. *Klimentenko IV.*, Candidate of Psychological Sciences, Associate Professor of Psychology, Transnistrian State University T. G. Shevchenko
6. *Kolesnikova K.A.*, PhD Student, Lugansk Taras Shevchenko National University
7. *Kolomiychuk O.V.*, Senior Teacher of Department of Psychology, Dnestr State University of Shevchenko T.G.
8. *Lozynska S.O.*, Ph.D. in Historical Sciences, Lecture, Higher Educational Communal Institution of Lviv Regional Council "Lviv Institute of Nursing and Laboratory Medicine named after Andrey Krupynskyi"
9. *Lozynskiy A.* Ph.D. in Historical Sciences, Lecture, Lviv State University of Life Safety
10. *Maryuk L.V.*, PhD Student, Department of Foreign Languages and Technical Translation, Lviv State University of Life Safety
11. *Mazmishvili N.N.*, Assistant Professor at the Department of European Studies, Batumi Shota Rustaveli State University
12. *Nadraga M.*, Danylo Halytsky Lviv National Medical University, Scientific Library
13. *Romanenko O.O.*, PhD, Kyiv National Linguistic University
14. *Savchenko V.A.*, Dnipropetrovsk Regional Institute of Postgraduate Education
15. *Semotyuk O.L.*, PhD, Assistant Professor, National University L'viv Polytechnic
16. *Stepaniuk O. O.*, Associate Professor of Ukrainian Philology and Slavonic Studies, Kyiv National Linguistic University
17. *Vashchenko O.O.*, Associate Professor of Ukrainian Philology and Slavonic Studies, Kyiv National Linguistic University
18. *Vialaia A.* Student, Dnestr State University of Shevchenko T.G.
19. *Zykun N.I.*, Ph.D in Philology, Associate Professor, The University of the State Fiscal Service of Ukraine

About the Conference

The CADES EPHR is organized by *The Centre of Analysis and Development Education and Science* in cooperation with the Science and Innovation Center Publishing House, USA. The conference addressed all studies across the social and human sciences. In the spirit of interdisciplinary interchange, there was no specific topic but the Conference has involved scholars, teachers and researchers working in a broad range of areas including: Education, Anthropology, Behavioral Sciences, Cognitive Science, Literature, Language, Communications, History, Economics,

TABLE OF CONTENTS

HEURISTIC MECHANISMS OF THE HUMANITIES THEORETIC KNOWLEDGE MASTERING <i>Bilotserkovets M.A.</i>	7
CONCEPTUAL POSITION OF THE FRENCH RESEARCHERS HISTORY OF THE HOLODOMOR <i>Gudz VV</i>	11
INTERNATIONALIZATION OF HIGHER EDUCATION: UKRAINIAN PARADOX <i>Illytskyy D.O.</i>	16
SOCIO-PSYCHOLOGICAL ANALYSIS OF THE VIEWS OF EMPLOYERS ABOUT THE QUALITY OF PROFESSIONAL TRAINING OF SPECIALISTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTION AND THE FACTORS INFLUENCING THEIR PROFESSIONAL DEVELOPMENT <i>Klimenko I.V., Fedorenko O.Y.</i>	22
US FOREIGN POLICY CONCEPT DURING THE REIGN OF RICHARD NIXON, 1969 -1974 YEARS <i>Kolesnikova KA</i>	27
FEATURES OF EMOTIONAL INTELLIGENCE AT STUDENTS WITH THE DIFFERENT LEVEL OF SATISFACTION WITH LIFE <i>Kolomiyets O.V., Vialaia A.</i>	32
BEGINNING OF LIMES FORMATION ON DANUBE BORDERS OF ROMAN EMPIRE <i>Lozynska S.O.</i>	38
SEPARATE ASPECTS OF SOCIAL WORK WITH THE MILITARY OF UKRAINIAN PUBLIC HELPING INSTITUTIONS DURING THE FIRST WORLD WAR <i>Lozynskiy A.</i>	43
DEVELOPMENT OF THE PROGRAMS FOR FUTURE PHYSICIANS COMMUNICATIVE SKILLS TRAINING IN THE USA <i>Manyuk L.V.</i>	48
GASTRONOMICAL PHRASEOLOGISM AND THE EQUIVALENCE INDEX IN ENGLISH AND GEORGIAN LANGUAGES <i>Mazmishvili NN.</i>	54

FICTION LITERATURE AS A FACTOR OF AESTHETIC AND NATIONAL EDUCATION OF LVIV SCHOOL AND GYMNASIUM PUPIL IN 20-30-th YEARS OF XX CENTURY <i>Nadruga M.</i>	60
MOBILE MARKETING AND ITS DEVELOPMENT TRENDS IN UKRAINE <i>Romanenko O.O.</i>	65
A DESIGN OF PROFESSIONAL PREPARATION OF TEACHER OF PHYSICAL CULTURE IS WITH THE USE OF TECHNOLOGIES THAT SAVE HEALTH <i>Savchenko VA.</i>	74
MEDIA COMMUNICATION AND MEDIA LINGUISTICS: CURRENT STATE AND DEVELOPMENT PROSPECTS <i>Semotyuk O.L.</i>	81
PHRASEOLOGICAL UNITS WITH COLORED COMPONENT „BLACK” IN UKRAINIAN AND CZECH SPEECH CONTACTS <i>Vashchenko O.O., Stepaniuk O.O.</i>	87
SATIRE JOURNAL “UGLY CREATURE” (KYIV, 1918), ABANDONED BY ITS AUTHOR <i>Zykun N.L.</i>	93

Gudz V.V.

Docent, State Pedagogical University

Гудзь В. В.

доцент кафедри історії Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, м. Мелітополь, Україна

CONCEPTUAL POSITION OF THE FRENCH RESEARCHERS
HISTORY OF THE HOLODOMOR

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПОЗИЦІЇ ФРАНЦУЗЬКИХ ДОСЛІДНИКІВ ІСТОРІЇ
ГОЛОДОМОРУ

Science article is dedicated to the research of French scientists views on the problem of famine in Ukraine in 1932-1933. It was established that the professional reports of the Holodomor in France appeared only in the late 80s of the twentieth century. A special place in French historiography take research famine in Ukraine gathered in the collective monograph «The Black Book of Communism». The researchers concluded that artificial famine organized by Stalin and his entourage to curb medias of national awareness and enemies of collectivization. Keywords: French historiography, the history of the famine of 1932-1933, the war with the peasants, Ukraine

Ця стаття присвячена дослідженню поглядів французьких науковців на проблему голоду в Україні 1932-1933 рр. Встановлено, що фахові аналітичні розробки тематики Голодомору у Франції з'явилися лише наприкінці 80-х років ХХ століття. Особливе місце в французькій історіографії займають дослідження голоду в Україні, зібрані у колективній монографії «Чорна книга комунізму». Вчені прийшли до висновку про штучний голод, організований Сталіним і його оточенням для приборкання носіїв національної свідомості і ворогів колективізації.

Ключові слова: Французька історіографія, історія голоду 1932-1933 років, війна із селянами, Україна.

Величезні обсяги історичного нарративу з проблематики Великого голоду 1932-1933 років нагально потребують його систематизації і науково-теоретичного осмислення. Адже трагічні події в українському селі, які ще трактуються як геноцид і Голодомор, — одна із найбільш актуальних наукових проблем у світовій історіографії. Стан дослідження цієї теми розглядався у десятках історіографічних праць, які охопили весь діапазон наукових розробок з історії Голодомору, як вітчизняних, так і зарубіжних. Знаковим явищем щодо останніх, які належать переважно українським вченим, є поява перших дисертацій і монографій [1], де, серед інших, проаналізовані праці науковців Франції з історії голоду в УСРР. Спеціальне дослідження західної історіографії здійснене і в кільканадцяти статтях з цієї тематики як українських авторів (Г. Васильчук, В. Гудзь, В. Марочко, К. Назарова, В. Савельєв, М. Шитюк та ін.) так і деяких зарубіжних. Проте окремих аналіз публікацій французьких авторів з цієї теми, попри їх помітне місце у західноєвропейській історіографії, поки що не проводився. Ця обставина зумовлює актуальність нашого дослідження і визначає його мету: провести концептуальний аналіз французької історіографії Голодомору.

Питання про голод в Україні 1932-1933 рр., крім газетних статей, було предметом окремих французьких публікацій документального та мемуарного характеру ще за часів СРСР. Але фахові аналітичні розробки тематики Голодомору у цій країні з'явилися лише у 90-х роках минулого століття.

Розглядаючи французьку історіографію Голодомору, К. Назарова виділила публікації чотирьох науковців: А. Безансона, С. Куртуа, Н. Верта та Е. Тевнена [2, с. 177]. На зацікавленість французьких істориків подіями в Україні вплинула наукова та інформаційна діяльність української діаспори, яка активізувалася зв'язку з 50-річчям Голодомору. Борис Марченко перевідав французькою мовою із власними доповненнями книгу О. Воропая майже 30-літньої давності [3]. Як зазначив професор університету Нансі II Етьєн Тевнен, до ювілейної дати було також приурочено окремі брошури та спеціальний номер часопису Франко-української асоціації «Ешанж» [4, с. 151 - 160]. Крім того, українська громада у Франції опублікувала два томи документів і уривків з французької та світової преси у період від 1933 до 1983 років, присвячених голоду [5]. У вересні 1986 року було видано французький переклад книги мемуарів Мирона Долота «Голодні, прихований голокост; Україна 1929-1933» [6]. Ці та інші заходи української діаспори усьому світі, попри супротив місцевих комуністів, зрештою, отримали резонанс і у французькому публічному просторі.

Так, молодий публіцист Гійом Малорі опублікував просторий реферат з елементами аналітики [7] за матеріалами спогадів колишнього українського радянського службовця Віктора Кравченка [8], знайомого із статистичними даними масштабів голоду і його наслідків.

До ювілейної дати з'являються публікації французьких журналістів у центральних газетах. Дж. Дюпо підтримав геноцидну версію Голодомору у часописі «Котідьєн де Парі» [9]. Г. Малорі, який раніше сприймав голод як стихійне лихо, 29 серпня 1983 року опублікував у щоденній газеті «Монд» велику статтю під промовистим заголовком «Геноцид голодом» [10, р. 2] та вмістив свої передмови до видання книг М. Долота та Б. Марченка.

Професор-русист Сорбонни Ален Безансон, також вступив у полеміку з фальсифікаторами історії Голодомору. У викладеному журналом «Русская мысль» його виступі 4 червня 1983 р. біля пам'ятника Т. Шевченку в Парижі відзначалося, що попри засліплення утопією, мотивом організації голоду було «свідоме політичне рішення, прийняте Сталіним і його поплічниками: політично розгромити селянство, розбити національну цілісність України. Винищення селянства супроводжувалося повним оновленням керівного складу і «деукраїнізацією» України. Це безперервний геноцид, кульмінація якого припала на

1932-1933 рр.; він відновився після війни і триває й понині» [11, с.12]. В іншій своїй праці А. Безансон розглядав феномен голоду, як війну більшовиків проти селян і зняряддя комуністичної влади для підриву соціальної бази українського націоналізму, що ототожнювалась із селянством [12].

У 90-х роках українська трагедія 1933 р.остаточно увійшла в контекст французької історичної науки. Так, під час колоквиуму про історичні паралелі французької Вандеї, проведеного у квітні 1993 року, Ален Безансон у своєму повідомленні змальовував «війну більшовиків проти селян», посилаючись переважно на український приклад.

Університет Нансі II теж став осередком робіт і досліджень про Україну. Випускниця філософського факультету Лоранс Вуазар захистила дисертацію про голод 1932-1933 років в Україні. В числі її опонентів були юрист, філософ та історик Ф. Рот, позаяк дисертантка охопила як історичний, так і правовий аспекти проблеми оцінки Голодомору. Врахувавши зауваження опонентів, Л. Вуазар 1994 року опублікувала повний текст своєї дисертації обсягом понад 200 сторінок у часописі «Інтранкіль» [13, р. 351-554]. Окрім праці Л. Вуазар, спеціальне видання часопису, присвячене голоду 1932-1933 рр., вмістило редакційний текст Ф. Бушро, а також переклади свідчень очевидців голоду, зібраних В. Маняком та Л. Коваленко, історіософські роздуми Л. Плюща і розповідь Д. Шумука. Проте цей випуск часопису мав лише кількасот примірників і був майже непоміченим у засобах масової інформації Франції.

Значну наукову цінність для розуміння суспільної й історіографічної ситуації на Заході щодо проблематики радянського голоду складає стаття Е. Тевнена, опублікована у збірнику матеріалів міжнародної конференції, присвяченій 65-річчю Великого голоду [14, с. 129-146]. Автор інформував про сприйняття концепції голоду-геноциду в Північній Америці та Франції. Нижньою хронологічною межею свого предмету дослідження історик визначив 1975 р., коли у Франції була завершена публікація видання книги «Архіпелаг ГУЛАГ» О. Солженіцина. Дослідник зауважив, що книга справила глибоке враження на громадськість і неабияк посприяла перегляду лакованого образу радянського режиму [14, с. 129]. Проте, на його думку, трагедія голоду ще залишалася в тіні і повноцінне дослідження його історії французькими науковцями розпочалася лише в першій половині 1990-х рр.

Важливим етапом еволюції французької історіографії, на нашу думку, є монографія «Чорна книга комунізму» [15], 8-й розділ якої називається «Великий голод». У книзі, перекладеній десятками мов, голод 1932-1933 рр. характеризувався як геноцид, штучно створений сталінським режимом. «Чорна книга комунізму» з'явилася, за зізнанням її співавтора, провідного наукового співробітника Національного центру наукових досліджень (CNRS - GEODE, Париж), професора Стефана Куртуа, як наукова рефлексія на односторонній підхід до проблем тоталітаризму в світі. Дослідники й політики переймалися проблемами нацизму, а комунізм, як жахлива світова практика та ідеологія ХХ ст., на той час не дочекався належного наукового аналізу, морального осуду. Голод в СРСР 1932-1933 років С. Куртуа розцінював як соціальний геноцид у відповідь на опір селян колективізації, котрий в Україні перетворився в расовий, еквівалентний Голокосту і відповідний поняттю «геноцид» у французькому кримінальному кодексі зразка 1992 року

[16, С. 35-60]..

Порівняно більш диференційовано аналізував голод 1932-1933 рр. Ніколя Верт, який суть нових економічних відносин держави з селом побачив у протиріччях між намаганням влади взяти хліб і прагненням селян його приховати у зернових регіонах СРСР. На його думку, під час голоду суттєво постраждали і міста: демографічні втрати Харкова склали 120 тис., Краснодара — 40, Ставрополя — 20 тис. чол. [16, с. 173], але, як на нас, науковець врахував у цих даних і смертність біженців із села. Французький історик розцінив голод, як логічне завершення протистояння більшовиків та селян, покараних за спротив колективізації, але мав сумніви щодо його антиукраїнської спрямованості через географію поширення лиха.

Під впливом опублікованої переписки Й. Сталіна і Л. Кагановича, Н. Верт у 2007 році звернувся до національної складової голоду, що засвідчила його монографія, присвячена системному вивченню сталінського режиму [17]. На його думку, голод в СРСР почався ще 1931 р., але з літа 1932 року в Україні став засобом придушення національного руху опору і Й. Сталін свідомо посилив масштаби голоду для покарання селянства. Отже, Н. Верт прийшов до підтвердження антиукраїнської спрямованості голоду 1932- 1933 років.

Підсумовуючи концептуальні погляди французьких дослідників Голодомору, зазначимо, по — перше, визнання ними штучного характеру голодової катастрофи, зумовленої передусім суб'єктивними чинниками: намірами Кремля розправитися з українським національним рухом, який активізувався в роки українізації і колективізації.

По-друге, на відміну від більшості німецьких істориків, які зазнали російських впливів і опираються на теорію модернізації та загальнодержавні підходи, французькі науковці врахували свідчення очевидців і дослідження української діаспори, що дозволило їм більш ґрунтовно висвітлити співвідношення об'єктивних і суб'єктивних причин Голодомору.

По, третє оскільки в європейській історичній науці, включно з французькою, проблема голодомору загалом вивчалася у контексті загальної радянської історії 1920-1930 — х років і наукова дискусія точилась переважно навколо питання: «Чи можна вважати голод 1932-1933 рр. направленим проти українського народу?», то поза увагою вчених залишилися такі історичні аспекти, як: соціальні зміни в українському суспільстві напередодні та в період голодного лихоліття, демографічні та морально-психічні наслідки голоду і, нарешті, відмінності у діях влади в Україні порівняно з іншими регіонами СРСР, що, власне, і означало геноцид.

ЛІТЕРАТУРА

1. Васильчук Г. М. Радянська Україна 20-30-х років ХХ ст.: сучасний історіографічний дискурс / Г. М. Васильчук. — Запоріжжя: Запорізь. нац. ун-т., 2008. — 314 с.; Назарова К. В. Сучасна історіографія голодомору в Україні 1932-1933 років: 1986-2009 роки: Дис. ... канд. істор. наук: 07.00.06 / Катерина Вікторівна Назарова. — Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського. — Миколаїв, 2011. — 243 с. Шитюк М.М. Голодомор 1932-1933 років в Україні в сучасній історіографії (1986-2009 роки) / М.М., Шитюк, К.В. Назарова. - Миколаїв: вид-во МНУ ім.В.О.Сухомлинського, 2012. - 228 с.
2. Назарова К. В. Сучасна історіографія голодомору в Україні 1932-1933 років: 1986-2009 роки: Дис. ... канд. істор. наук: 07.00.06 / Катерина Вікторівна Назарова. - Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського. — Миколаїв, 2011. - 243 с.
3. Martchenko Borys, Woropay Olexa. La Famine-Genocide en Ukraine: 1932-1933. — Paris, Publications de l'Est Europeen, 1983. — 133 p.

4. Тевнен Е. Голод 1932 — 1933 років в Україні очима французів, американців та інших людей Заходу: сучасний погляд / Е. Тевнен ; пер. з фр. А. Перепадя // Всесвіт. — 2003. — № 1 — 2. — С. 151 — 160.
 5. 1933-1983, 50^e anniversaire de la famine-genocide en Ukraine, 50 ans apres, la presse francaise etrangere, Paris, 1983.
 6. Dolot Miron, Les affames; L'holocauste masque, Ukraine 1929-1933. — Ramsay, 1986. — 333 p.
 7. Malora Guillaume. L'affaire Kravchenko Paris 1949 Le goulag en correctionnelle / Guillaume Malorie. — Paris, Laffont, 1982. — 284 p.
 8. Kravchenko Victor. J'ai choisi la liberte / Victor Kravchenko. — Paris, O. Orban, 1980. — 610 p.
 9. Dupoy Georges. Il y 50 ans le genocide de l'Ukraine / Georges Dupoy // Le Quotidien De Paris. — 1983. — 29 juin.
 10. Malo[^] Guillaume. Le genocide par la faim / Guillaume Malorie // Le Monde. — 1983. — 29 agut.
 11. Безансон А. Умиращіє надеются, что будущіє поколения узнают о том, что случилось / Ален Безансон / А. Безансон // Русская мысль. — 1983. — №3471. — 13 июня.
 12. Безансон Ален. Лихо століття. Про комунізм, нацизм та унікальність голокосту / Ален Безансон [переклад Т. Марусик]. — К.: Пульсари, 2007. — 136 с.
 13. L'Intranquille. — 1994. — No 2.
 14. Тевнен Ежен. Голод 1932 — 1933 років в Україні очима французів, американців та інших людей Заходу в останні роки (починаючи з 1975-го) / Ежен Тевнен // Голод-геноцид 1933 року в Україні: історико-політологічний аналіз соціально-демографічних та морально-психологічних наслідків: Міжнар. наук.-теорет. конференція. Київ, 28 листопада 1998 р.: Матеріали / [відп. ред. С. В. Кульчицький]. — К.; Нью-Йорк: Вид-во М. П. Коця, 2000. — 536 с.
 15. Courtois S. Le livre noir du Communisme: Crimes, terreur et repression / Courtois S., Werth N., Panne J.-L., Paczkowski A., Bartosek K., Margolin J.-L.] ; avec la collaboration de R.Kauffer, P.Rigoulot, P.Fontaine, Y.Santamaria et S.Boulouque. — Robert Laffont — Paris : Robert Laffont, 1997. — 848 с.
 16. Черная книга коммунизма: преступления, террор, репрессии / С. Куртуа, Н. Верт, Ж.-Л. Панне, А. Пачковский, К. Бартошек, Ж.-Л. Марголен. Paris, 1997. — Пер. с франц. — М. : Три Века Истории, 2001. — С.35-60.
 17. Верт Н. Террор и беспорядок. Сталинизм как система / Николая Верт; [перевод с фр. А. И. Пигалева]. — М.: Российская политическая энциклопедия (РОССПЭН) ; Фонд Первого Президента России Б. Н. Ельцина, 2010. — 447 с.
- Пnytskyу Denys O.,
Ph.D., Associate Professor of International Economics, *Vadym Getman Kyiv National Economic University, Kyiv, Ukraine*

VOLUME
No-1

Conference Proceedings
CADES EPHR

St. Louis, USA